

opusdei.org

Audiència. L'Any de la Fe. Crec en un Déu: el creador del cel i de la terra, el creador de l'ésser humà

El Sant Pare en l'audiència del 6 de febrer continua meditant sobre les paraules de l'oració del Credo.

19/02/2013

Benvolguts germans i germanes,

el Credo comença qualificant Déu de «Pare totpoderós», com ho vam meditar la setmana passada, després afegeix que és «creador del cel i de la terra» i així reprèn l'afirmació amb què comença la Bíblia. En el primer verset de la Sagrada Escripura, podem llegir: «Al principi, Déu va crear el cel i la terra» (*Gn* 1, 1): Déu és l'origen de totes les coses i en la bellesa de la creació es desplega la seva omnipotència de Pare amorós.

Déu es manifesta com a Pare en la creació, com l'origen de la vida, i en crear mostra la seva omnipotència. Les imatges utilitzades per la Sagrada Escripura en relació amb aquest tema són molt suggestives (cf. *Is* 40, 12, 45, 18, 48, 13, *Salms* 104, 2.5, 135, 7, *Pr* 8, 27-29).

Ell, com a Pare bo i poderós, té cura de tot el que ha creat amb un amor i una fidelitat que mai no falta (cf. *Sl* 36, 6, 57, 11, 108, 5), repeteixen els

Salms. D'aquesta manera, la creació es converteix en un lloc on conèixer i reconèixer l'omnipotència de Déu i la seva bondat, i es converteix en una crida a la fe que se'ns fa a nosaltres, els creients, perquè proclamem Déu com a Creador.

«Gràcies a la fe», escriu l'autor de la Carta als hebreus, «compremem que tot l'univers va ser creat per la paraula de Déu i que, per tant, allò que veiem prové d'allò que no és visible» (11,3). La fe implica, doncs, saber reconèixer l'invisible reconeixent la seva empremta en el món visible.

El creient pot llegir el gran llibre de la naturalesa i comprendre'n el llenguatge; l'univers ens parla de Déu, però la seva Paraula de revelació, que suscita la fe, és necessària perquè l'home pugui aconseguir la consciència plena de la realitat de Déu com a Creador i Pare.

En el llibre de la Sagrada Escripura la intel·ligència humana pot trobar, a la llum de la fe, la clau interpretativa per a comprendre el món. En particular, té un lloc especial el primer capítol del Gènesi, amb la presentació solemne de l'obra creadora divina, que es desplega al llarg de set dies: en sis dies Déu porta a terme la creació i el dia setè, el dissabte, s'atura i descansa.

Dia de llibertat per a tots, dia de comunió amb Déu, i així, amb aquesta imatge, el llibre del Gènesi ens indica que el primer anhel de Déu era trobar un amor que respongués al seu amor. I el segon, crear un món material on posar aquest amor, aquestes criatures que lliurement li responguin.

Aquesta estructura fa que el text estigui marcat per algunes repeticions significatives. Sis vegades, per exemple, es repeteix la

frase: «Déu veié que [...] era bo» (v. 4. 10. 12. 18. 21. 25) i, finalment, la setena vegada, després de la creació de l'home: «Déu veié que tot el que havia fet era molt bo» (v. 31). Tot el que Déu crea és bonic i bo, impregnat de saviesa i d'amor; l'acció creadora de Déu posa ordre, infon harmonia, dóna bellesa.

En el relat del Gènesi surt després que el Senyor crea amb la seva paraula: deu vegades es troba en el text, el terme «Déu digué» (v. 3. 6. 9. 11. 14. 20. 24. 26. 28. 29), és la paraula, el logos de Déu, l'origen de la realitat del món. En dir «Déu digué» subratlla el poder eficaç de la Paraula divina. Així canta el Salmista: «Amb la paraula el Senyor ha fet el cel, amb l'alè de la boca ha creat l'estelada. [...] A una paraula seva, tot començà; a una ordre d'ell, tot existí» (33, 6. 9). La vida sorgeix i el món existeix perquè tot obeeix a la Paraula divina.

Però la nostra pregunta avui és: ¿Té sentit, a l'era de la ciència i de la tècnica, continuar parlant de la creació? Com hem de comprendre la narració del Gènesi? La Bíblia no vol ser un manual de ciències naturals; el que vol és fer comprendre la veritat autèntica i profunda de les coses. La veritat fonamental que les narracions del Gènesi ens revelen és que el món no és un conjunt de forces en lluita entre elles, sinó que té l'origen i l'estabilitat en el Logos, en la raó eterna de Déu, que continua sostenint l'univers.

Hi ha un disseny sobre el món que neix d'aquesta Raó, de l'Esperit creador. Creure que en la base de tot hi ha això il·lumina cada aspecte de l'existència i dóna la valentia necessària per a afrontar amb confiança i amb esperança l'aventura de la vida.

Per tant l'Escriptura ens diu que l'origen de l'existència del món i de la nostra no és l'irracional i la necessitat, sinó la raó, l'amor i la llibertat. Aquesta és l'alternativa: o prioritat de l'irracional i de la necessitat, o prioritat de la raó, de la llibertat, de l'amor. Nosaltres creiem en aquesta darrera posició.

Però m'agradaria dir unes paraules sobre el que és el cim de tot el que crea: l'home i la dona, l'ésser humà, l'únic «capaç de conèixer i estimar el seu Creador» (constitució pastoral *Gaudium et spes*, 12). El salmista, mirant el cel, es pregunta: «Quan miro el cel que han creat les teves mans, la lluna i els estels que hi has posat, jo em dic: “Què és l'home, perquè te'n recordis? Què és un mortal, perquè el tinguis present?”» (8, 4-5). L'ésser humà, creat amb amor per Déu, és quelcom molt petit davant la immensitat de l'univers; a vegades, mirant fascinats els espais

enormes del firmament, també nosaltres percebem com en som, de limitats.

L'ésser humà està habitat per aquesta paradoxa: la nostra petitesa i caducitat conviuen amb la grandesa d'allò que l'amor etern de Déu ha volgut per a nosaltres.

Els relats de la creació en el llibre del Gènesi també ens introdueixen en aquest àmbit misteriós i ens ajuden a conèixer el pla de Déu per a l'home. En primer lloc afirmant que Déu va formar l'home de la pols de la terra (cf. *Gn* 2, 7). Això significa que no som Déu, no ens hem fet sols, som terra; però també significa que som terra bona, a través de l'obra del Creador bo.

A això se suma una altra realitat fonamental: tots els éssers humans són pols, més enllà de les distincions que fa la cultura i la història, més enllà de qualsevol diferència social;

som una única humanitat plasmada només amb la terra de Déu.

Hi ha també un segon element: l'ésser humà s'origina perquè Déu bufa l'alè de vida en el cos modelat amb terra (cf. *Gn* 2, 7). L'ésser humà està fet a imatge i semblança de Déu (cf. *Gn* 1, 26-27). Tots, doncs, portem en nosaltres l'alè vital de Déu, i cada vida humana —ens diu la Bíblia— està sota la protecció particular de Déu. Aquesta és la raó més profunda de la inviolabilitat de la dignitat humana, contra qualsevol temptació d'avaluar la persona a partir de criteris utilitaris i de poder. Estar creats a imatge i semblança de Déu indica que l'home no està tancat en ell mateix, sinó que té una referència essencial en Déu

En els primers capítols del llibre del Gènesi trobem dues imatges significatives: el jardí amb l'arbre del coneixement del bé i del mal i la serp

(cf. 2, 15-17; 3, 1-5). El jardí ens diu que la realitat en què Déu ha posat l'ésser humà no és un bosc salvatge, sinó un lloc que protegeix, nodreix i sustenta; i l'home ha de reconèixer el món no com una propietat per a ser saquejada i explotada, sinó com un do del Creador, signe de la seva voluntat salvadora, un do que ha de conrear i cuidar, fer créixer i desenvolupar amb respecte, en harmonia, seguint els ritmes i la lògica, d'acord amb el pla de Déu (cf. *Gn* 2, 8-15).

La serp és una figura que ve dels cultes orientals de la fecunditat, que tant fascinaven Israel i que eren una temptació constant per abandonar l'aliança misteriosa amb Déu. A la llum d'això, la Sagrada Escripura presenta la temptació a què es veuen sotmesos Adam i Eva com el nucli de la temptació i del pecat.

Què diu la serp? No nega Déu, però insinua una falsa pregunta: «Així, Déu us ha dit que no mengeu dels fruits de cap arbre del jardí?» (*Gn* 3, 1). D'aquesta manera, la serp suscita la sospita que l'aliança amb Déu és com una cadena que lliga, que priva de la llibertat i de les coses més boniques i precioses de la vida.

La temptació invita a construir-se el propi món on viure, no accepta les limitacions de ser criatura, els límits del bé i del mal, de la moral. La dependència de l'amor del Déu Creador és vista com una càrrega de la qual s'ha d'alliberar.

Aquest és sempre el nucli de la temptació. Però quan es distorsiona la relació amb Déu, posant-se al seu lloc, totes les altres relacions s'alteren. Llavors, l'altre es converteix en un rival, en una amenaça: Adam, després d'haver sucumbit a la temptació, acusa

immediatament Eva (cf. *Gn* 3, 12), i tots dos s'amaguen de la vista d'aquell Déu amb qui parlaven amb amistat (cf. 3, 8-10); el món ja no és el jardí on viure en harmonia, sinó un lloc per a ser explotat i ple d'insídies ocultes (cf. 3, 14-19), l'enveja i l'odi cap a l'altre entren en el cor de l'home: exemplar és Caín, que mata el seu germà Abel (cf. 4, 3-9).

En anar contra el seu Creador en realitat l'home va en contra d'ell mateix, renega del seu origen i per tant de la seva veritat; i el mal entra en el món, amb la trista cadena de dolor i de mort que comporta. I si tot el que havia creat Déu era bo, molt bo, després d'aquesta lliure decisió de l'home, de mentir contra la veritat, el mal entra en el món.

Dels relats de la creació, m'agradaria destacar un últim ensenyament: el pecat engendra el pecat i tots els pecats de la història estan

interrelacionats. Aquest aspecte ens porta a parlar del que ha estat anomenat el *pecat original*.

Quin és el significat d'aquesta realitat, difícil d'entendre? Voldria només donar algun apunt. En primer lloc, hem de tenir en compte que cap home no està tancat en ell mateix, ningú no pot viure d'ell mateix i per a ell mateix; nosaltres rebem la vida de l'altre i no sols en el naixement, sinó tots els dies.

L'ésser humà és relació: Jo sóc jo mateix només en el tu i a través del tu, en la relació d'amor amb el Tu de Déu i el tu dels altres. Doncs bé, el pecat pertorba o destrueix la relació amb Déu, la seva presència destrueix la relació amb Déu, la relació fonamental, pren el lloc de Déu.

El Catecisme de l'Església catòlica afirma que amb el primer pecat l'home «va fer l'elecció d'ell mateix contra Déu, contra les exigències del

seu estat de criatura i, en definitiva, contra el seu propi bé» (n. 398).

Pertorbada la relació fonamental, són llocs en perill o destruïts també els altres pols de la relació, el pecat arruïna les relacions, així ho destrueix tot, perquè nosaltres som relació.

Ara bé, si l'estructura relacional de la humanitat ve malaguanyada des del principi, tot home entra en un món marcat per aquesta alteració de les relacions, entra en un món pertorbat pel pecat, que el marca personalment; el pecat inicial malmet i fereix la naturalesa humana (cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, 404-406).

I l'home, per ell mateix, no pot sortir d'aquesta situació; només el Creador pot restaurar les justes relacions. Només si aquell de qui ens hem desviat, ve cap a nosaltres i ens ofereix la mà amb amor, les

relacions justes poden reprendre's. Això es realitza en Jesucrist, que compleix exactament el recorregut invers al d'Adam, com ho descriu l'himne del segon capítol de l'Epístola de sant Pau als Filipencs (2, 5-11): mentre que Adam no reconeix el seu ser criatura i vol posar-se al lloc de Déu, Jesús, el Fill de Déu, està en una perfecta relació filial amb el Pare, es rebaixa, es converteix en el servent, recorre el camí de l'amor humiliant-se fins a la mort en creu, per a reordenar les relacions amb Déu. La creu de Crist es converteix així en el nou Arbre de la vida.

Estimats germans i germanes, viure la fe vol dir reconèixer la grandesa de Déu i acceptar la nostra petitesa, la nostra condició de criatures deixant que el Senyor l'ompli amb el seu amor i així creixi la nostra vertadera grandesa. El mal, amb la seva càrrega de dolor i de sofriment, és un misteri que queda il·luminat

per la llum de la fe, que ens dóna la certesa de poder-ne ser alliberats, la certesa que és bo ser home.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/audiencia-lany-de-la-fe-crec-en-un-deu-el-creador-del-cel-i-de-la-terra-el-creador-de-lesser-huma/> (19/04/2025)